

вузькому розумінні. У широкому розумінні стратегічний управлінський облік має забезпечити формування фінансової та нефінансової інформації про конкретний об'єкт управління для здійснення повного циклу основних функцій стратегічного управління: планування, організації, аналізу, контролю і регулювання; у вузькому – це процес збору, ідентифікації, вимірювання, накопичення, підготовки, інтерпретації та подання фінансової й нефінансової інформації для аналізу зовнішнього та внутрішнього середовищ організації, а також для оцінки та контролю процесу виконання стратегії, на підставі якої вищий менеджмент приймає стратегічні управлінські рішення для виконання місії організації, а інвестори здійснюють оцінку прибутковості капіталу.

На нашу думку, розуміння сутності стратегічного управлінського обліку в широкому значенні порушує існуючі традиційні уявлення про поняття «облік» і перешкоджає розвитку теоретико-методологічних основ бухгалтерського обліку загалом шляхом створення нових метафізичних конструкцій, які, як і контролінг, не існують у практичній діяльності вітчизняних підприємств і через існуючі історичні традиції та неформальні інституційні правила ніколи не будуть впроваджені у вітчизняну облікову практику.

Микола Буряк, Петро Романюк

Тернопільський національний економічний університет

ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩЕ ДЕРЕВООБРОБНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Станом на сьогоднішній день забруднення навколишнього середовища спричинене промисловими підприємствами складає значну частку всіх забруднень. До таких підприємств відносять харчову, хімічну, металургійну, паливну, енергетичну, машинобудівну, металообробну, скляну, текстильну, деревообробну та інші. На особливу увагу серед вище згаданих підприємств заслуговує деревообробна галузь. Для пошуку шляхів покращення екологічного стану деревообробної галузі необхідно розглянути механізми та фактори впливу на навколишнє середовище та до яких наслідків це все призводить.

В першу чергу необхідно проаналізувати сам механізм за яким відбувається забруднення навколишнього середовища від деревообробного підприємства. Для забезпечення розвитку виробництва, незалежно чи то меблеве, чи паперово–целюлозне виробництво, чи виготовлення ДСП, ДВП, потрібно в першу чергу використовувати деревину яка є сировиною для даних підприємств [1]. Нам всім відомо, що ведеться несанкціонована вирубка лісів, яка в свою чергу веде до дисбалансу екосистем, порушує флору і фауну і веде в

подальшому до негативних наслідків в цілому. Застаріла політика на загальнодержавному рівні про охорону та догляд навколишнього середовища, рекреацію лісового потенціалу України призводить до перевищення споживання деревини над її можливостями відновлення. На даний час багато лісогосподарських підприємств зловживають законами та нормативними актами про охорону лісів, проводять недозволений продаж деревини за кордон, що завдає шкоди навколишньому довкіллю та економіці України в цілому.

Окрім використання деревини в даній галузі також широко застосовуються багато різноманітних матеріалів, необхідних для виготовлення готової продукції. До таких матеріалів відносять: різнокомпонентні клеї, плівки, лаки, фарби, які завдають шкоди насамперед людині та навколишньому середовищу. В процесі їх застосування відбувається забруднення виробничих стічних вод, повітря, ґрунту [2]. Це відбувається шляхом викиду у каналізаційні мережі або септики шкідливих речовин, які в подальшому потрапляють в ґрунт, повітря, водойми. Необхідно зауважити також наявність негативного впливу теплового забруднення, яке відбувається шляхом передачі надлишку тепла що потрапляє разом із стічними водами у водойми та істотно змінює термічний і біологічний режим водоймищ, що в свою чергу може спричинити зміни мікроклімату та вплинути на флору і фауну в околицях даних підприємств[3].

Тому виникає першочергова потреба у вирішенні не тільки завдання задоволення споживацьких потреб у високоякісній продукції, але і мінімізація негативного впливу на навколишнє середовище і на здоров'я людини [4]. Основними напрямками вирішення даної проблеми є:

- удосконалення системи державного контролю на регіональному рівні за дотриманням природоохоронного законодавства;
- запровадження на підприємстві дійового економічного механізму природокористування;
- технологічна модернізація виробництва шляхом широкого впровадження енерго- та ресурсозберігаючих і маловідходних технологій;
- введення сучасних екологічних систем збирання, переробки вторинної сировини а також безпечення видалення та утилізації токсичних відходів;
- створення сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій з метою здійснення природоохоронних програм та проектів.

Доцільно було б на деревообробних підприємствах застосовувати утилізацію деревних відходів у формі паливних брикетів та пелетів. Адже ці обидва продукти є екологічно чисті і надзвичайно прибуткові. Паливні брикети – екологічно чистий продукт, оскільки при їх виробництві не використовуються ніякі добавки. Паливні брикети не включають в себе ніяких шкідливих речовин, в тому числі і клеїв. Брикети горять з мінімальною кількістю диму, не стріляють, чи не іскрять. При цьому забезпечують постійну температуру на

всьому етапі горіння. Шляхом використанням брикетів та пелет можна вирішити низку глобальних та локальних екологічних проблем [5]. Одна із найбільш значимих глобальних екологічних проблем є зменшення ризику парникового ефекту і можливості утворення кислотних дощів. Даний ефект досягається за рахунок зменшення викиду в повітря діоксиду сірки. Також зниження концентрації кислотних дощів сприяє зниженню дефоліації деревних рослин, а отже як наслідок, призводить до збереження лісових насаджень. Пелети та деревні гранули є похідними від деревини, тому є відновлюванню сировиною. Що до локальних проблем що в такий спосіб вдається вирішити, то є значне зменшення обсягів відходів та їх екологічне використання. Також знижується ризик надзвичайних ситуацій забруднення навколишнього середовища при транспортуванні відходів.

Література

1. Аналіз впливу чинників на рівень небезпеки, яку створюють об'єкти поводження з небезпечними відходами / Н.Г. Міронова, І.П. Крайнов, Г.А. Білецька // Екологічний вісник. - 2010. - № 2. - С. 15-16.
2. Апостолюк С.О. Охорона праці в лісопилно-деревообробному виробництві: Навчальний посібник. – К.: Основа, 2003. – 286 с.
3. Войтович І.Г. Основи технології виробів з деревини: Навчальний посібник. – Львів: Новий світ, 2004. – 102 с.
4. Промислова екологія: Навчальний посібник / С.О. Апостолюк, В.С. Джигирей та ін. – К.: Знання, 2005. – 268 с.
5. Медведєв Ю. Проблеми розвитку лісопромислового комплексу: пріоритети, структура, ефективність / Ю. Медведєв // Фінанси України. - 2005, № 1. – С. 13-19.

Андрій Вітровий, Вадим Назаренко

Тернопільський національний економічний університет

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ НАНОТЕХНОЛОГІЙ

Одним з перспективних та нових напрямів інновацій в Україні є сфера нанотехнологій. Нанотехнології – це новий революційний шлях мислення та виробництва, що використовує традиційний науковий підхід, заснований на прогресивно зменшеному масштабі.

Нанотехнології, які з'явилися зовсім недавно, все активніше входять в область наукових досліджень, а з неї – в наше повсякденне життя. Розробки вчених все частіше мають справи з об'єктами мікросвіту, атомами, молекулами,